

WOJEWODA POMORSKI

Gdańsk, dnia 26 stycznia 2022 r.

FB-III.431.60.2021.TS

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Gmina Stare Pole¹ oraz jej jednostki organizacyjne.

Przedmiot kontroli:

Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2020 r. w wybranych rozdziałach i paragrafach.

Okres objęty kontrolą:

Od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

Art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych². Kontrola planowa, w trybie zwykłym przeprowadzona w trybie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³.

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

19 listopada - 26 listopada 2021 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Pan Marek Szczypior Wójt Gminy Stare Pole.

Skład zespołu kontrolującego:

Tomasz Sadoch – inspektor wojewódzki Wydziału Finansów i Budżetu Oddziału Kontroli Finansowej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku - kierownik zespołu kontrolnego

Tomasz Torlop – inspektor wojewódzki Wydziału Finansów i Budżetu Oddziału Kontroli Finansowej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku⁴.

Kontrolę wpisano do książki kontroli:

Dnia 19 listopada 2021 r., pod pozycją nr 4.

Ocena kontrolowanej działalności:

Pozytywna z nieprawidłowościami.

¹ z siedzibą władz przy ul. Marynarki Wojennej 6, 82-220 Stare Pole.

² t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 305.

³ t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

⁴ Upoważnienie do kontroli nr 65/2021 z dnia 16 listopada 2021 r. akta kontroli str. 2.

Ustalenia

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185, poz. 1092) pod względem legalności, rzetelności i gospodarności, w oparciu o dowody źródłowe stanowiące podstawę do dokonywania wydatków w zakresie wypłat z rachunków bankowych w konfrontacji z zapisami w ewidencji księgowej, wyciągami bankowymi i umowami.

Zakres przeprowadzonej kontroli obejmował prawidłowość wykorzystania dotacji celowej przekazanej gminie w 2020 r. na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu poniesionych przez gminę (rozdział 01095).

Podstawy prawne przyznawania i rozliczania dotacji z rezerwy celowej z budżetu państwa na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej zostały ustalone w ustawie z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej⁵, zwanej dalej ustawą o zwrocie podatku akcyzowego oraz rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 roku w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę⁶.

Kontrolę realizacji wydatków z przyznanej dotacji przeprowadzono w komórce organizacyjnej Gminy Stare Pole, która realizowała przedmiotowe zadanie tj., Urzędzie Gminy w Starym Polu (dalej UG).

Podsumowanie kontroli

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych w zakresie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, stwierdzono:

- **wykorzystanie dotacji w kwocie 20,02 zł niezgodnie z przeznaczeniem, w związku z przyjęciem w rozliczonym wniosku faktury dotyczącej benzyny bezołowiowej,**

⁵ tj. Dz. U. z 2019 roku poz. 2188.

⁶ tj. Dz. U. z 2013 roku poz. 1339.

- **wykorzystanie dotacji w kwocie 2.243,30 zł niezgodnie z przeznaczeniem**, w związku ze sfinansowaniem w 100% kosztów zakupu zasilacza awaryjnego, który zabezpiecza pracę serwerów na których udostępnione są aplikacje/programy służące do obsługi wszystkich zadań gminy,
- faktury załączane do wniosków były zgodne z danym okresem rozliczeniowym oraz potwierdzały zakup oleju napędowego o kodzie CN zgodnym z ustawą,
- decyzje o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej były wydawane w terminie oraz w wymiarze zgodnym z wnioskiem złożonym przez producenta rolnego,
- wypłaty zwrotu podatku akcyzowego były dokonywane w terminach określonych w art. 7 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Wykorzystanie i rozliczenie dotacji celowych w zakresie objętym kontrolą

Na podstawie sprawozdania Rb-50 oraz ewidencji księgowej kontrolujący dokonali analizy wydatkowania dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w 2020 r. na zadanie objęte zakresem kontroli.

Plan i wykorzystanie dotacji otrzymanej z budżetu państwa w 2020 roku na przedmiotowe zadanie zlecone, przedstawia poniższa tabela:

Rozdział	Paragraf	Nazwa zadania	Plan	Kwota otrzymana	Wykonanie
01095	2010	Zwrot części podatku akcyzowego	519.444,23 zł	519.444,23 zł	519.444,23 zł
Razem			519.444,23 zł	519.444,23 zł	519.444,23 zł

W zakresie prawidłowości wydatkowania dotacji udzielonych z budżetu państwa w 2020 r. badaniem objęto: dowody przedstawione w formie wydruków z ewidencji księgowej z podziałem na wydatki wg rozdziałów i paragrafów oraz dokumentację źródłową w odniesieniu do poszczególnych wydatków.

I. Rozliczenie dotacji dotyczącej zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego do produkcji rolnej – rozdział 01095

Gmina Stare Pole na realizację zadania dotyczącego zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej otrzymała w 2020 r. dotację celową w kwocie ogółem 519.444,23 zł.

Gmina złożyła do Wojewody Pomorskiego dwa wnioski o przekazanie dotacji celowej na realizację przedmiotowego zadania:

- w I okresie rozliczeniowym (w przypadku wniosków o zwrot podatku złożonych przez producentów rolnych w okresie od dnia 1 lutego do 29 lutego 2020 r.) wniosek sporządzono 16.03.2020 r., wnioskowana kwota dotacji wyniosła 359.742,30 zł, w tym:
 - na wypłatę podatku akcyzowego: 352.688,53 zł,
 - na pokrycie kosztów obsługi zadania: 7.053,77 zł,
- w II okresie rozliczeniowym (w przypadku wniosków o zwrot podatku złożonych przez producentów rolnych w okresie od dnia 1 sierpnia do 31 sierpnia 2020 r.) wniosek sporządzono w dniu 10.09.2020 r., wnioskowana kwota dotacji wyniosła 159.701,93 zł, w tym:
 - na wypłatę podatku akcyzowego: 156.570,52 zł,
 - na pokrycie kosztów obsługi: 3.131,41 zł.

Stwierdzono, że wnioski o przekazanie dotacji celowej zostały złożone zgodnie z terminem określonym w § 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę⁷ tj. w terminie do 18 marca 2020 r. i do 18 września 2020 r.

Po przeanalizowaniu 41% wniosków złożonych przez producentów rolnych, stwierdzono, że dane w nich zawarte dotyczące powierzchni użytków rolnych i ilości litrów oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej znajdują odzwierciedlenie w dokumentacji przedłożonej przez Gminę.

Szczegółowej kontroli poddano 41% decyzji wybranych losowo, wydanych w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych wydanych na podstawie wniosków tych producentów.

Analizie poddano prawidłowość wyliczenia wysokości rocznego limitu zwrotu części podatku akcyzowego dla poszczególnych producentów rolnych, prawidłowość

⁷ (Dz.U. z 2013 r., poz. 1339 ze zm.).

wyliczenia kwoty zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego dla poszczególnych producentów rolnych, zgodności dokonanych wypłat zwrotu podatku akcyzowego z kwotami wynikającymi z decyzji oraz terminowości tych wypłat.

Badane wnioski składane były terminowo oraz zawierały wszystkie niezbędne elementy zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej⁸.

Do wniosków załączane były faktury lub kserokopie faktur, na których pracownik upoważniony przez Wójta nanosił stosowną adnotację o treści „przyjęto w dniu ... do zwrotu części podatku akcyzowego”.

Ustalono, iż nie wystąpiły rozbieżności pomiędzy ilością zgłoszonych przez producentów rolnych litrów oleju napędowego udokumentowanych fakturami, a ilością oleju napędowego wskazanego w decyzjach Gminy na podstawie których dokonano zwrotu części podatku akcyzowego.

Jednakże, stwierdzono jeden przypadek błędnego przyjęcia w rozliczonym wniosku faktury dotyczącej zakupu 20,02 l benzyny bezołowiowej. W konsekwencji dokonano wypłaty na podstawie decyzji nr FP.3144.86.2020 z dnia 12 marca 2020 roku w kwocie wyższej o 20,02 niż była należna⁹.

W związku z powyższym należy uznać, iż dotacja w kwocie 20,02 zł (20,02 litrów x 1 zł/litr) została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem i podlega zwrotowi na rachunek budżetu państwa.

Ponadto ustalono, iż przedstawione faktury dokumentujące zakup oleju napędowego wystawione były w terminach nie przekraczających 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku, a oznaczenia oleju napędowego na fakturach były zgodne z art. 1 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego.

Analizując zgromadzony do kontroli materiał, tj. wnioski oraz dołączone do nich faktury, ustalono, że zakup paliwa w łącznej ilości 72,98 l, wynikający z 2 faktur, które zostały dołączone do wniosku, na podstawie którego wydano decyzję nr

⁸ (Dz.U. z 2015 r., poz. 1340 ze zm.).

⁹ akta kontroli str. 32-36.

FP.3144.105.2020 z dnia 7 września 2020 roku, został dokonany w znacznej odległości od gminy Stare Pole, około 140 km¹⁰. W powyższej sytuacji powstała uzasadniona wątpliwość, czy zakupiony olej napędowy mógł być wykorzystywany do produkcji rolnej na gruntach położonych w Gminie Stare Pole. W tej sytuacji należałoby, przed wydaniem decyzji o zwrocie części podatku akcyzowego, przeprowadzić postępowanie wyjaśniające na podstawie art. 50 § 1. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, w związku z art. 2. Ustawy z dnia 10 marca 2006 r. - o zwrocie podatku akcyzowego.

Poza przypadkiem opisanym na str. 5 projektu wystąpienia pokontrolnego, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wypłaty zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Nie stwierdzono również przypadków wypłaty zwrotu podatku akcyzowego w kwocie przewyższającej ustalony w decyzji limit.

Ponadto kontroli poddano wprowadzanie do ewidencji księgowej zapisów, dotyczących wpływów dotacji celowej na rachunek bankowy jednostki kontrolowanej, na podstawie wyciągów bankowych. Stwierdzono zgodność danych wykazanych w kwartalnym sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał roku 2020 z danymi ujętymi w ewidencji księgowej.

Stwierdzono również zgodność danych wykazanych w rocznym rozliczeniu dotacji celowej, a także w rocznym sprawozdaniu rzeczowo – finansowym z realizacji wypłat zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej za rok 2020 przekazanych Wojewodzie Pomorskiemu w terminie do dnia 31 grudnia 2020 r., z danymi zawartymi we wnioskach o przekazanie gminie dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę oraz z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej i innych dokumentów przedłożonych przez jednostkę kontrolowaną.

¹⁰ akta kontroli str. 37-41.

II. Koszty obsługi zadania

Zgodnie z zapisami art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego (...), przy ustalaniu wysokości dotacji celowej na realizację opisywanego zadania, uwzględnia się koszty ustalania i wypłacania zwrotu podatku producentom rolnym, ponoszone przez gminę, w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w danej gminie.

Wydatki poniesione przez Gminę Stare Pole w ramach ustalania i wypłacania zwrotu podatku producentom rolnym (koszty obsługi zadania) w rozdziale 01095 wyniosły 10.185,18 zł – tj. 2% łącznej kwoty wypłaconej dotacji, co było zgodne z przywołanymi powyżej przepisami prawa.

Poniższa tabela przedstawia strukturę poniesionych wydatków w ramach obsługi zadania.

Rozdział	Paragraf	Kwota
01095	4110	1.036,80 zł
01095	4120	147,00 zł
01095	4170	6.000,00 zł
01095	4210	2.801,38 zł
01095	4410	200,00 zł
Razem		10.185,18 zł

Jednostka w ramach kosztów obsługi zadania wykazała m.in. poniesienie wydatków w paragrafach 4170, 4110 i 4120 z tytułu wynagrodzeń bezosobowych oraz opłaconych od nich składek na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy w łącznej wysokości 7.183,80 zł. Środki te zostały wydatkowane w ramach dwóch umów-zleceń zawartych z pracownikiem Urzędu Gminy w Starym Polu.

Umowy zostały zawarte zarówno na I jak i II okres rozliczeniowy i swym zakresem obejmowały „przyjmowanie i sprawdzanie wniosków od rolników, wydawanie decyzji, sprawozdawczość, w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej”¹¹.

W pierwszym okresie rozliczeniowym została zawarta umowa w dniu 31.01.2020 r., w której określono, że zleceniobiorca zobowiązuje się do realizacji przedmiotu

¹¹ akta kontroli str. 15 i 19.

umowy od 01.02.2020 r. do 31.05.2020 r., a wynagrodzenie za pracę w czasie jej trwania wyniesie 4.000,00 zł brutto. Natomiast w drugim okresie rozliczeniowym umowa z dnia 31.07.2020 r. została zawarta na okres od 01.08.2020 r. do 15.11.2020 r. wynagrodzenie zostało określone jako 2.000,00 zł brutto.

W związku z tym, że powyższe umowy zostały zawarte z pracownikiem urzędu gminy, kontrolujący pismem z dnia 24.11.2021 r. zwrócili się z prośbą o wyjaśnienie gdzie i kiedy wykonywane były zadania określone w powyższych umowach, czy i w jaki sposób prowadzona była ewidencja czasu pracy w związku z ich wykonywaniem. Odpowiedzi z upoważnienia Wójta udzieliła Pani Agnieszka Michalska-Rojek Skarbnik Gminy, wskazując, iż „w związku z realizacją tych umów pracownik wystąpił do Wójta Gminy Stare Pole z prośbą o wyrażenie zgody na wykonywanie pracy związanej ze zleceniem poza godzinami pracy urzędu. Po uzyskaniu zgody pracodawcy na realizację zadania w urzędzie po godzinach pracy, pracownik realizujący umowę po zakończonym tygodniu przekazywał na stanowisko ds. kadr informację o ilości godzin przepracowanych w związku z realizacją zlecenia. Na podstawie tych informacji pracownik ds. kadr poinformował pracodawcę o łącznej liczbie godzin i zgodnie z tą ilością, sporządzony był rachunek”¹². Ponadto przedłożono kontrolującym prowadzoną przez pracownika wykonującego zlecenie oraz potwierdzoną przez pracownika ds. kadr ewidencję czasu wykonywania pracy¹³.

W § 4210 jednostka kontrolowana wydatkowała środki w kwocie łącznie 2.801,38 zł. Zgodnie z ewidencją księgową oraz dokumentami źródłowymi, kontrolujący ustalili, że powyższa kwota została przeznaczona na zakup filtra na monitor 308,79 zł¹⁴ oraz zasilacza awaryjnego 2.492,59 zł¹⁵.

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż filtr na monitor użytkowany jest przez pracownika, zajmującego się realizacją zadania zleconego. Na prośbę kontrolujących przedstawiono zakres obowiązków ww. pracownika, z którego wynika, iż poza zadaniami związanymi ze zwrotem podatku akcyzowego, wykonuje także szereg innych czynności.

¹² akta kontroli str. 13.

¹³ akta kontroli str. 16 i 20.

¹⁴ akta kontroli str. 42-46.

¹⁵ akta kontroli str. 47-49.

Pismem z dnia 24.11.2021 r., kontrolujący zwrócili się z prośbą o wyjaśnienie w jaki sposób jest wykorzystywany oraz ilu pracowników korzysta z zasilacza awaryjnego. W odpowiedzi z dnia 25.11.2021 r. Pani Agnieszka Michalska-Rojek Skarbnik Gminy wskazała, że „(...) zakupione urządzenie zabezpiecza funkcjonowanie serwerów na których udostępnione są aplikacje/programy wykorzystywane przez:

- stanowisko sekretariatu – obsługa systemu e-kancelaria gdzie odbywa się rejestracja wniosków złożonych przez producentów rolnych, skanowanie;
- stanowisko informatyka – obsługa e-puap, wysyłka wniosków i sprawozdań, zabezpieczenie informatyczne;
- z-ca wójta lub wójt – obsługa e-kancelaria, dekretacja korespondencji;
- stanowisko ds. księgowości budżetowej – obsługa FK;
- stanowisko ds. kadr – obsługa systemu kadry i płace;
- skarbnik – obsługa systemu Bestia, budżet i sprawozdawczość;
- stanowisko ds. wymiaru – obsługa systemu podatki”¹⁶.

Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia, należy stwierdzić, że brak było podstaw do sfinansowania w 100 % kosztów zakupu zasilacza awaryjnego z dotacji przyznanej na koszty ustalania i wypłacania zwrotu podatku producentom rolnym. Za zasadne można uznać sfinansowanie z przedmiotowej dotacji do 10% wartości zasilacza awaryjnego, przyjmując zgodnie z wyjaśnieniami, że urządzenie zabezpiecza funkcjonowanie serwerów na których udostępnione są aplikacje/programy służące do obsługi praktycznie wszystkich zadań gminy.

W związku, z czym należy uznać, iż dotacja w kwocie 2243,30 zł (90% z kwoty 2492,59 zł) została wydatkowana niezgodnie z przeznaczeniem i podlega zwrotowi do budżetu państwa.

W § 4410 jednostka kontrolowana wydatkowała 200,00 zł, na zwrot kosztów związanych z używaniem dla celów służbowych samochodu prywatnego, dla pracownika rozwozącego i dostarczającego decyzję wydane w zakresie zwrotu podatku akcyzowego¹⁷. Powyższe środki zostały wypłacone pracownikowi urzędu gminy, którego zakres czynności obejmuje m.in. pełnienie funkcji gońca¹⁸.

¹⁶ akta kontroli str. 13.

¹⁷ akta kontroli str. 25-31.

¹⁸ akta kontroli str. 24.

ZALECENIA I WNIOSKI

Mając na uwadze powyższą ocenę i uwagi wnoszę o przekazanie na rachunek dochodów Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku nr 96 1010 1140 0067 2522 3100 0000 kwoty 2.263,32 zł, stanowiącej dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem, w trybie i na zasadach określonych w art. 169 ustawy o finansach publicznych.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz nieprawidłowości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Pomorskiego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Wojewoda Pomorski

Dariusz Drelich